

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. kovo 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prieglobsčio politika – Bendra tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarka – Direktyva 2013/32/ES – Tarptautinės apsaugos prašymas – 33 straipsnio 2 dalis – Nepriimtino pagrindai – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyta, kad prašymas nepriimtinas, jei prašytojas į atitinkamą valstybę narę atvyko per šalį, kurioje jis nėra persekiojamas, kurioje jam nekyla didelės žalos grėsmė arba ši šalis suteikia pakankamą apsaugą – 46 straipsnis – Teisė į veiksmingą teisių gynimo priemonę – Administracinių sprendimų dėl tarptautinės apsaugos prašymų nepriimtino teisminė kontrolė – Aštuonių dienų terminas sprendimui priimti – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis“

Byloje C-564/18

dėl *Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság* (Budapešto administracinių ir darbo bylų teismas, Vengrija) 2018 m. rugpjūčio 21 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2018 m. rugsėjo 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

LH

prieš

Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai M. Safjan, L. Bay Larsen ir C. Toader,

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. rugsėjo 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- LH, atstovaujamo *ügyvédek* T. Á. Kovács ir B. Pohárnok,
- Vengrijos vyriausybės, iš pradžių atstovaujamos M. Z. Fehér, G. Tornyai ir M. M. Tátrai, vėliau – M. Z. Fehér ir M. M. Tátrai,
- Vokietijos vyriausybės, iš pradžių atstovaujamos T. Henze ir R. Kanitz, vėliau – R. Kanitz,

* Proceso kalba: vengrų.

- Prancūzijas valdība, atstovaujama D. Colas, D. Dubois ir E. de Moustier,
 - Eiropas Komisija, atstovaujama M. Condou-Durande, A. Tokár ir J. Tomkin,
- susipažinēs su 2019 m. gruodžio 5 d. posėdyje pateikta generalinio advokato iřvada,
priima ři

Sprendimā

- 1 Prařymas priimti prejudicinį sprendimā pateiktas dėl 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (OL L 180, 2013, p. 60) 33 straipsnio ir 46 straipsnio 3 dalies, taip pat dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiřkinimo.
- 2 řis prařymas pateiktas nagrinėjant LH ir *Bevāndorlāsi ės MenekŪltŪgyi Hivatal* (Imigracijos ir prieglobsčio tarnyba, Vengrija) ginčā dėl řios tarnybos sprendimo atmesti jo tarptautinės apsaugos prařymā kaip nepriimtina, nenagrinėjant iš esmės, ir nurodyti ři asmenį išsiųsti bei nustatyti draudimā dvejus metus atvykti į šalį ir joje gyventi.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2013/32 11, 12, 18, 43, 44, 50, 56 ir 60 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
 - „(11) siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai ir veiksmingai įvertinami prařytojų tarptautinės apsaugos poreikiai, kaip apibrėžta 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomā apsaugā galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų [(OL L 337, 2011, p. 9)], Sąjungos tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos sistema turėtų būti pagrįsta vienos tvarkos principu;
 - (12) pagrindinis řios direktyvos tikslas – nustatyti papildomus tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse reikalavimus, siekiant Sąjungoje sukurti bendrā prieglobsčio suteikimo tvarkā;
- <...>
- (18) tiek valstybės narės, tiek tarptautinės apsaugos prařytojai yra suinteresuoti, kad sprendimai dėl tarptautinės apsaugos prařymų būtų priimami kuo skubiau, nedarant poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo atlikimui;
- <...>
- (43) valstybės narės turėtų iš esmės išnagrinėti visus prařymus, t. y. įvertinti, ar konkretus prařytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvā 2011/95/ES, išskyrus atvejus, kai řioje direktyvoje numatyta kitaip, visų pirma, kai galima pagrįstai manyti, kad prařymus išnagrinėtų ar pakankamā apsaugā suteiktų kita šalis. <...>

(44) valstybės narės neturėtų būti įpareigosios vertinti tarptautinės apsaugos prašymo esmės, kai galima pagrįstai manyti, kad dėl pakankamo ryšio su trečiaja šalimi, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, prašytojas prašys apsaugos toje trečiojoje šalyje, ir kai yra priežasčių manyti, kad prašytojas bus priimtas arba pakartotinai priimtas į tą šalį. Valstybės narės turėtų veikti remdamosi šiuo pagrindu tik tada, kai šis konkretus prašytojas būtų saugus atitinkamoje trečiojoje šalyje. Siekiant išvengti pakartotinio prašytojų judėjimo, turėtų būti nustatyti bendri principai, pagal kuriuos valstybės narės svarstytų trečiųjų šalių saugumą ar priskirtų jas prie saugių šalių;

<...>

(50) pagal pagrindinį Sąjungos teisės principą sprendimus, priimtus dėl tarptautinės apsaugos prašymo, <...> galima veiksmingai apskūsti teisme;

<...>

(56) kadangi šios direktyvos tiksl[as], t. y. nustatyti bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką, <...>

<...>

(60) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Chartijoje. Šia direktyva visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir skatinti Chartijos 1, 4, 18, 19, 21, 23, 24 ir 47 straipsnių taikymą ir ji turėtų būti atitinkamai įgyvendinta.“

4 Direktyvos 2013/32 1 straipsnyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – nustatyti pagal Direktyvą 2011/95/ES bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarką.“

5 Direktyvos 2013/32 12 straipsnyje „Prašytojams numatytos garantijos“ nustatyta:

„1. Atsižvelgdamos į III skyriuje numatytas procedūras valstybės narės užtikrina, kad visi prašytojai galėtų naudotis šiomis garantijomis:

<...>

b) kai būtina, jiems turi būti suteiktos vertimo žodžiu paslaugos pateikiant savo argumentus kompetentingoms institucijoms.

c) <...> galimybė jiems bendrauti su [Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru (JTVPK)] arba bet kokia kita organizacija, teikiančia teisinius patarimus prašytojams ar kitas konsultacijas <...>

d) pagal 23 straipsnio 1 dalį suteikiama galimybė jiems, ir, jei taikytina, jų patarėjams teisės klausimais ar kitiems patarėjams susipažinti su informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies b punkte, ir ekspertų pateikta informacija, nurodyta 10 straipsnio 3 dalies d punkte <...>

e) apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą dėl jų prašymo jiems pranešama per pagrįstą laiką.
<...>

<...>

2. Taikant V skyriuje numatytas procedūras, valstybės narės užtikrina, kad visiems prašytojams būtų užtikrintos garantijos, lygiavertės nurodytosioms 1 dalies b–e punktuose.“

6 Šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad, jei prašoma, per V skyriuje numatytas apeliacines procedūras būtų suteikta nemokama teisinė pagalba ir užtikrintas atstovavimas.“

7 Minėtos direktyvos 22 straipsnyje pripažįstama tarptautinės apsaugos prašytojų teisė gauti teisinę pagalbą ir teisė į atstovavimą visais procedūros etapais.

8 Tos pačios direktyvos 24 straipsnio „Prašytojai, kuriems reikia specialių procesinių garantijų“ 3 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad nustačius, jog prašytojams reikia specialių procesinių garantijų, jiems būtų suteikta tinkama parama, kad visą prieglobsčio procedūros laikotarpį jie galėtų naudotis šioje direktyvoje nustatytais teisėmis ir vykdyti joje nustatytas pareigas.

<...>“

9 Direktyvos 2013/32 25 straipsnyje numatytos nelydimiems nepilnamečiams suteikiamos garantijos.

10 Šios direktyvos III skyrius „Pirmosios instancijos procedūros“ pradedamas 31 straipsniu „Nagrinėjimo procedūra“; šio straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Valstybės narės, nedarydamos poveikio tinkamo ir išsamaus nagrinėjimo principui, užtikrina, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta kuo greičiau.“

11 Tos pačios direktyvos 33 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Be bylų, kuriose prašymas nenagrinėjamas pagal [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Reglamentą (ES) Nr. 604/2013, [kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (OL L 180, 2013, p. 31)], valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES, kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtiniu.

2. Valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtiniu, tik jeigu:

- a) tarptautinę apsaugą suteikė kita valstybė narė;
- b) pagal 35 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, yra laikoma prašytojo pirmąja prieglobsčio šalimi;
- c) pagal 38 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi;
- d) prašymas yra paskesnis prašymas, kai neatsirado naujos informacijos arba duomenų, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95/ES[,] arba prašytojas jų nepateikė;
- e) prašytojo išlaikomas asmuo pateikia prašymą po to, kai pagal 7 straipsnio 2 dalį jis davė sutikimą, kad jo byla būtų jo vardu pateikto prašymo dalimi, ir nėra faktų, susijusių su išlaikomo asmens padėtimi, dėl kurių būtų pateisinamas atskiras prašymas.“

12 Direktyvos 2013/32 35 straipsnyje nurodyta:

„Šalis gali būti laikoma pirmąja prieglobsčio šalimi konkrečiam prašytojui, jeigu:

- a) jis yra pripažintas pabėgėliu toje šalyje ir vis dar galės naudotis tokia apsauga; arba
- b) jis kitokiu būdu naudosis pakankama apsauga toje šalyje, įskaitant negrąžinimo principą, jeigu jis būtų atgal priimtas į tą šalį.

Taikydamos pirmosios prieglobsčio šalies koncepciją konkrečioms prašytojo aplinkybėms, valstybės narės gali atsižvelgti į 38 straipsnio 1 dalį. Prašytojui leidžiama ginčyti pirmosios prieglobsčio šalies koncepcijos taikymą, atsižvelgiant į jo konkrečias aplinkybes.“

13 Šios direktyvos 38 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės gali taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją, tik jeigu kompetentingos institucijos yra įsitikinusios, kad atitinkamoje trečiojoje šalyje su tarptautinės apsaugos siekiančiu asmeniu bus elgiamasi pagal toliau išvardytus principus:

- a) gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo prie tam tikros socialinės grupės ar dėl politinių įsitikinimų;
- b) nėra Direktyvoje 2011/95/ES apibrėžtos didelės žalos pavojaus;
- c) pagal [1951 m. liepos 28 d. Ženevoje pasirašytą Konvenciją dėl pabėgėlių statuso (*Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys*, 189 t., p. 150, 1954 m., Nr. 2545), papildytą 1967 m. sausio 31 d. Niujorke priimtu Protokolu dėl pabėgėlių statuso, kuris įsigaliojo 1967 m. spalio 4 d. (toliau – Ženevos konvencija)] laikomasi negrąžinimo principo;
- d) laikomasi draudimo išsiųsti iš šalies pažeidžiant teisę nepatirti kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip numatyta tarptautinėje teisėje, ir
- e) yra galimybė kreiptis dėl pabėgėlio statuso ir, jeigu suteikiamas šis statusas – gauti apsaugą pagal Ženevos konvenciją.

2. Saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymui galioja nacionalinėje teisėje nustatytos taisyklės, įskaitant:

- a) taisyklės, kuriomis reikalaujama, kad tarp prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies būtų ryšys, kuriuo remdamasis tas asmuo turėtų svarių priežasčių vykti į tą šalį;
- b) metodologines taisyklės, kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos įsitikintų, kad saugios trečiosios šalies koncepcija gali būti taikoma konkrečiai šaliai arba konkrečiam prašytojui. Tokią metodologiją sudaro atskirų atvejų nagrinėjimas, ar šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, ir (arba) šalių, bendrai laikomų saugiomis, nacionalinis priskyrimas;
- c) taisyklės pagal tarptautinę teisę, leidžiančias atlikti atskirą nagrinėjimą, ar trečioji šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, kurios bent leidžia prašytojui ginčyti saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymą remiantis tuo, kad trečioji šalis nėra saugi jo konkrečiomis aplinkybėmis. Prašytojui taip pat leidžiama ginčyti sąsajos tarp jo ir trečiosios šalies pagal a punktą buvimą.

3. Įgyvendindamos tik šiuo straipsniu pagrįstą sprendimą, valstybės narės:

- a) atitinkamai informuoja prašytoją ir
- b) išduoda jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas.

4. Kai trečioji šalis neleidžia prašytojui atvykti į savo teritoriją, valstybės narės užtikrina, kad prašytojas turėtų galimybę dalyvauti procedūroje pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas.

5. Valstybės narės periodiškai praneša Komisijai apie šalis, kurioms taiko šią koncepciją pagal šio straipsnio nuostatas.“

14 Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 1, 3, 4 ir 10 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad prašytojai turėtų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, kuria galėtų naudotis teisme, kad galėtų apskusti:

- a) sprendimą, priimtą dėl tarptautinės apsaugos prašymo, įskaitant sprendimą:

<...>

- ii) laikyti prašymą nepriimtinu pagal 33 straipsnio 2 dalį;

<...>

3. Kad būtų laikomasi 1 dalies, valstybės narės užtikrina, jog taikant veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus ir *ex nunc* faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių [faktinių ir teisinių aplinkybių] nagrinėjimas, įskaitant atitinkamais atvejais nagrinėjimą [tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimą] pagal Direktyvą 2011/95/ES, bent vykdant apeliacines procedūras [nagrinėjant skundą] pirmosios instancijos teisme.

4. Valstybės narės numato pagrįstus terminus ir kitas reikalingas taisykles, kad prašytojas galėtų pasinaudoti savo teise į veiksmingą teisių gynimo priemonę pagal 1 dalį. <...>

<...>

10. Valstybės narės gali nustatyti terminus teismui nagrinėti sprendžiančiosios institucijos sprendimą pagal 1 dalį.“

Vengrijos teisė

15 *Magyarország Alaptörvénye* (Vengrijos Pagrindinis įstatymas), iš dalies pakeisto 2018 m. birželio 29 d., XIV straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Tuo atveju, kai asmens neapsiima ginti nei kilmės valstybė, nei jokia kita valstybė, tokiam Vengrijos pilietybės neturinčiam asmeniui pateikus prašymą Vengrija suteikia prieglobstį, jeigu jis savo pilietybės ar gyvenamosios vietos šalyje yra persekiojamas arba pagrįstai bijo būti persekiojamas dėl rasės, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei, religinių ar politinių pažiūrų. Jeigu asmuo, kuris nėra Vengrijos pilietis, atvyko į Vengrijos teritoriją per šalį, kurioje jis nebuvo persekiojamas arba kurioje jam nekilo tiesioginė persekiojimo grėsmė, jam prieglobsčio teisė negali būti suteikta.“

- 16 Nuo 2018 m. liepos mėn. 1 d. galiojančios redakcijos *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény* (2007 m. Įstatymas Nr. LXXX dėl prieglobsčio teisės, toliau – Įstatymas dėl prieglobsčio teisės) 6 straipsnio 1 dalyje numatyta:
- „Vengrija suteikia pabėgėlio statusą užsieniečiui, atitinkančiam Pagrindinio Įstatymo XIV straipsnio 4 dalies pirmame sakinyje nustatytas sąlygas.“
- 17 Įstatymo dėl prieglobsčio teisės 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta:
- „Vengrija suteikia papildomos apsaugos statusą užsieniečiui, kuris neatitinka sąlygų, taikomų, kad asmuo būtų pripažintas pabėgėliu, tačiau kuriam kyla didelės žalos grėsmė, jeigu jis grįžtų į savo kilmės šalį, ir kuris negali arba, baimindamasis šios grėsmės, nenori prašyti savo kilmės šalies apsaugos.“
- 18 Minėto įstatymo 51 straipsnio 2 dalyje nustatyta:
- „Prašymas yra nepriimtinas, jeigu:
- <...>
- e) yra trečioji šalis, kuri gali būti laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi;
- f) prašytojas atvyko į Vengriją per šalį, kurioje jis nėra persekiojamas, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį, arba jam nekyla didelės žalos grėsmė, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalį, arba kurioje yra užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis.“
- 19 Įstatymo dėl prieglobsčio teisės 53 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyta, kad, jei prieglobsčio srityje kompetentinga nacionalinė institucija atmeta prašymą kaip nepriimtina, galima kreiptis su skundu į teismą, o teismas turi priimti sprendimą per aštuonias dienas nuo skundo gavimo.
- 20 2015 m. liepos 21 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 191/2015 2 straipsnyje įtvirtintas šalių, kurios laikomos saugiomis trečiosiomis šalimis, sąrašas. Šiame sąrašė yra valstybės narės ir Europos Sąjungos narystės siekiančios valstybės kandidatės, tarp kurių yra Serbijos Respublika.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 21 Pareiškėjas pagrindinėje byloje yra kurdų kilmės Sirijos pilietis, atvykęs į Vengriją, į tranzito zoną. 2018 m. liepos 19 d. jis pateikė tarptautinės apsaugos prašymą Imigracijos ir prieglobsčio tarnybai. Grįsdamas savo prašymą jis nurodė, kad dar prieš karą norėjo gyventi Europoje ir joje studijuoti archeologiją.
- 22 Imigracijos ir prieglobsčio tarnyba atmetė šį prašymą kaip nepriimtina, remdamasi Įstatymo dėl prieglobsčio teisės 51 straipsnio 2 dalies f punktu, taigi nenagrinėjo jo iš esmės, ir konstatavo, kad pareiškėjui pagrindinėje byloje netaikomas negrąžinimo principas. Imigracijos ir prieglobsčio tarnyba, pirma, priėmė sprendimą grąžinti pareiškėją pagrindinėje byloje, įpareigodama jį išvykti iš Sąjungos teritorijos ir grįžti į Serbijos teritoriją, ir, antra, nurodė taikyti išsiuntimo priemonę, skirtą šiam sprendimui įvykdyti. Ši tarnyba savo sprendime taip pat nustatė draudimą dvejus metus atvykti į šalį ir joje gyventi.
- 23 Pareiškėjas pagrindinėje byloje apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje išvardytų nepriimtino pagrindų sąrašas yra baigtinis ir kad Įstatymo dėl prieglobsčio teisės 51 straipsnio 2 dalies f punkto turinys negali būti siejamas nė su vienu iš minėto 33 straipsnio 2 dalyje išvardytų nepriimtino pagrindų, todėl kelia klausimą, ar nacionalinės teisės aktuose nustatytas naujas, Sąjungos teisei prieštaraujantis nepriimtino pagrindas.
- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat konstatuoja, kad pagal Įstatymo dėl prieglobsčio teisės 53 straipsnio 4 dalį teismas, nagrinėjantis skundą dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, privalo priimti sprendimą per aštuonias dienas nuo skundo gavimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes ir nagrinėjamos bylos ypatumus, toks terminas gali pasirodyti nepakankamas įrodymams gauti ir faktinėms aplinkybėms nustatyti, taigi ir tinkamai motyvuotam teismo sprendimui priimti. Šiam teismui kyla klausimas, ar nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatos suderinamos su Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 2 dalimi ir Chartijos 47 straipsniu.
- 26 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság* (Budapešto administracinių ir darbo bylų teismas, Vengrija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar <...> Direktyvos 2013/32 <...> 33 straipsnio nuostatos dėl nepriimtinių prašymų gali būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos prieglobsčio prašymas laikomas nepriimtiniu, jeigu prašytojas atvyko į minėtą valstybę narę, Vengriją, per šalį, kurioje jis nebuvo persekiojamas ir jam nekilo didelės žalos grėsmė arba kurioje yra užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis?
2. Ar [Chartijos] 47 straipsnis ir Direktyvos [2013/32] 31 straipsnis, atsižvelgiant į [1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos] 6 ir 13 straipsnius, gali būti aiškinami taip, kad valstybės narės teisės aktai atitinka šias nuostatas, kai juose numatytas privalomas proceso administraciniame teisme, susijusio su prašymais, kurie per prieglobsčio procedūrą buvo pripažinti nepriimtinais, aštuonių dienų terminas?“

Procesas Teisingumo Teisme

- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašė bylą nagrinėti pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą. 2018 m. rugsėjo 19 d. pirmoji kolegija, išklausiusi generalinį advokatą, nusprendė netenkinti šio prašymo.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 28 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2013/32 33 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atmestas kaip nepriimtinas, motyvuojant tuo, kad prašytojas atvyko į atitinkamos valstybės narės teritoriją per valstybę, kurioje jis nėra persekiojamas, jam nekyla didelės žalos grėsmė arba kurioje užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis.
- 29 Pagal Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 1 dalį, be bylų, kuriose prašymas nenagrinėjamas pagal Reglamentą Nr. 604/2013, valstybės narės neprivalo nagrinėti, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Direktyvą 2011/95, kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas

laikomas nepriimtiniu. Šiuo klausimu Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje pateikiamas išsamus atvejų, kai valstybės narės gali pripažinti, kad tarptautinės apsaugos prašymas yra nepriimtinas, sąrašas (2019 m. kovo 19 d. Sprendimo *Ibrahim ir kt.*, C-297/17, C-318/17, C-319/17 ir C-438/17, EU:C:2019:219, 76 punktas).

- 30 Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje pateikto sąrašo baigtinis pobūdis grindžiamas tiek šio straipsnio formuluote, be kita ko, žodžiu „tik“, vartojamu prieš išvardijant nepriimtinumą pagrindus, tiek jo tikslu, kurį jau yra pripažinęs Teisingumo Teismas, sušvelninti atsakingos valstybės narės pareigą išnagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą, apibrėžiant atvejus, kai toks prašymas laikomas nepriimtiniu (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 43 punktą).
- 31 Taigi reikia patikrinti, ar tokie nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, gali būti laikomi įgyvendinančiais vieną iš Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje numatytų nepriimtinumą pagrindų.
- 32 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip per posėdį patvirtino Vengrijos vyriausybė, pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose numatyti du skirtingi atvejai, kai tarptautinės apsaugos prašymas tampa nepriimtinas: pirma, kai prašytojas atvyko į Vengriją per valstybę, kurioje jis nėra persekiojamas arba jam nekyla didelės žalos rizika, ir, antra, kai prašytojas į šią valstybę narę atvyko per valstybę, kurioje užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis.
- 33 Atsižvelgiant tiek į šių teisės aktų, tiek į Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies turinį, iš karto reikia atmesti galimybę, kad minėtuose teisės aktuose nurodyti nepriimtinumą pagrindai galėtų būti laikomi įgyvendinančiais šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies a, d ir e punktuose numatytus pagrindus, nes šiuo tikslu galima atsižvelgti tik į šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nurodytus nepriimtinumą pagrindus, susijusius su pirmąja prieglobsčio šalimi ir saugia trečiaja šalimi.
- 34 Šiomis aplinkybėmis Vengrijos vyriausybė tvirtina, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamomis nacionalinės teisės nuostatomis siekiama papildyti nacionalinę sistemą, įtvirtintą siekiant taikyti Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies c punkte numatytą su saugia trečiaja šalimi susijusį nepriimtinumą pagrindą.
- 35 Šiuo klausimu primintina, kad pagal šią nuostatą valstybės narės gali laikyti tarptautinės apsaugos prašymą nepriimtiniu, kai pagal šios direktyvos 38 straipsnį šalis, kuri nėra valstybė narė, laikoma prašytojui saugia trečiaja šalimi.
- 36 Kaip savo išvados 42–45 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, iš Direktyvos 2013/32 38 straipsnio matyti, kad norint taikyti sąvoką „saugi trečioji šalis“, kaip ji suprantama pagal šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies c punktą, turi būti laikomasi minėto 38 straipsnio 1–4 dalyse numatytų sąlygų.
- 37 Konkrečiai kalbant, pirma, pagal Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 1 dalį reikalaujama, kad valstybių narių kompetentingos institucijos būtų įsitikinusios, jog atitinkama trečioji šalis laikysis šioje nuostatoje aiškiai išdėstytų principų, t. y. pirma, prašytojo gyvybei ir laisvei neturi grėsti pavojus dėl jo rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų, antra, tarptautinės apsaugos prašytojui neturi būti Direktyvoje 2011/95 apibrėžtos didelės žalos pavojus, trečia, pagal Ženevos konvenciją turi būti laikomasi negražinimo principo, ketvirta, turi būti laikomasi draudimo išsiųsti iš šalies pažeidžiant teisę nepatirti kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio, kaip numatyta tarptautinėje teisėje, ir, penkta, tarptautinės apsaugos prašytojas turi turėti galimybę kreiptis dėl pabėgėlio statuso ir, jeigu šis statusas suteikiamas, – gauti apsaugą pagal Ženevos konvenciją.

- 38 Antra, pagal Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 2 dalį „saugios trečiosios šalies“ sąvoka siejama su nacionalinėje teisėje nustatytais taisyklėmis, be kita ko, taisyklėmis, pagal kurias tarp tarptautinės apsaugos prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies turi būti ryšys, dėl kurio prašytojas gali būti pagrįstai grąžintas į tą šalį, metodologinėmis taisyklėmis, kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos įsitikintų, kad saugios trečiosios šalies sąvoka gali būti taikoma konkrečiai šaliai arba konkrečiam tarptautinės apsaugos prašytojui, o tokią metodologiją turi sudaryti atskirų atveju nagrinėjimas, ar šalis yra saugi konkrečiam prašytojui, ir (arba) šalių, bendrai laikomų saugiomis, įvardijimas atitinkamoje valstybėje narėje; taip pat turi būti laikomasi tarptautinę teisę atitinkančių taisyklių, pagal kurias leidžiama konkrečiu atveju nagrinėti, ar trečioji šalis yra saugi konkrečiam tarptautinės apsaugos prašytojui, ir pagal kurias šiam prašytojui leidžiama ginčyti sąvokos „saugi trečioji šalis“ taikymą jo konkrečiai situacijai ir sąsajos tarp jo ir šios trečiosios šalies buvimą.
- 39 Trečia, pagal Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 3 ir 4 dalis valstybės narės, įgyvendinančios tik saugios trečiosios šalies sąvoka pagrįstą sprendimą, įpareigojamos apie tai informuoti tarptautinės apsaugos prašytoją ir išduoti jam dokumentą, kuriuo trečiosios šalies institucijos informuojamos tos šalies kalba, kad prašymas nebuvo iš esmės išnagrinėtas; jos taip pat privalo užtikrinti, kad prašytojas turėtų galimybę dalyvauti procedūroje pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas, kai trečioji šalis neleidžia jam atvykti į savo teritoriją.
- 40 Pažymėtina, kad Direktyvos 2013/32 38 straipsnyje įtvirtintos sąlygos yra kumuliacinės (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 121 punktą), taigi šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies c punkte įtvirtintas nepriimtumo pagrindas negali būti taikomas, jei neįvykdyta viena iš šių sąlygų.
- 41 Taigi nacionalinės teisės aktai gali būti laikomi įgyvendinančiais Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies c punkte numatytą nepriimtumo pagrindą, tik jeigu šie teisės aktai atitinka šios direktyvos 38 straipsnyje nurodytas sąlygas.
- 42 Nagrinėjamu atveju, kiek tai susiję su Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 1 dalyje nurodyta sąlyga, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų tekstą, atrodo (tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kad pirmuoju šiose nuostatose numatytu atveju nepriimtumo pagrindas taikomas, jeigu atitinkamoje trečiojoje šalyje laikomasi tik dalies šios direktyvos 38 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų principų, ir nereikalaujama, kad šioje šalyje būtų laikomasi, be kita ko, negrąžinimo principo. Taigi minėtos direktyvos 38 straipsnio 1 dalyje nurodyta sąlyga negali būti tenkinama.
- 43 Dėl pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės nuostatose antruoju atveju nurodyto nepriimtumo pagrindo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė jokios informacijos dėl pagal šias teisės nuostatas reikalaujamo „tinkamo apsaugos lygio“ turinio ir, be kita ko, dėl klausimo, ar toks apsaugos lygis apima visų Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų principų laikymąsi atitinkamoje trečiojoje šalyje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar taip yra šiuo atveju.
- 44 Kalbant apie Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 2 dalyje nurodytas sąlygas, visų pirma sąlygą dėl ryšio tarp tarptautinės apsaugos prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies buvimo, pažymėtina, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamos nacionalinės teisės normose nustatytas ryšys tarp tokio prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies kildinamas tiesiog iš šio prašytojo tranzito per šios šalies teritoriją.
- 45 Vadinas, reikia patikrinti, ar toks tranzitas gali būti „ryšys“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 2 dalies a punktą.

- 46 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2013/32 44 konstatuojamosios dalies ir 38 straipsnio 2 dalies a punkto, ryšio, kuris turi egzistuoti tarp tarptautinės apsaugos prašytojo ir atitinkamos trečiosios šalies tam, kad būtų taikomas šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies c punkte numatytas nepriimtino pagrindas, turi pakakti, kad toks prašytojas galėtų būti pagrįstai grąžintas į tą šalį.
- 47 Vis dėlto vien aplinkybė, kad tarptautinės apsaugos prašytojas vyko tranzitu per trečiosios šalies teritoriją, negali būti tinkama priežastis manyti, kad minėtas prašytojas gali pagrįstai grįžti į šią šalį.
- 48 Taip pat pasakytina, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 2 dalies, valstybės narės turi priimti taisykles, kuriose būtų numatytas ne tik „ryšio“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, buvimas, bet ir metodai, taikomi siekiant kiekvienu konkrečiu atveju, atsižvelgiant į konkrečias tarptautinės apsaugos prašytojo aplinkybes, įvertinti, ar atitinkama trečioji šalis tenkina sąlygas, kad būtų laikoma saugia šiam prašytojui, taip pat minėto prašytojo galimybė ginčyti tokio ryšio buvimą.
- 49 Kaip savo išvados 53 punkte pažymėjo generalinis advokatas, Sąjungos teisės aktų leidėjo valstybėms narėms nustatyta pareiga nustatyti tokias taisykles norint taikyti sąvoką „saugi trečioji šalis“, negali būti pagrįsta, jei šiuo aspektu vien tarptautinės apsaugos prašytojo tranzitas per atitinkamą trečiąją šalį yra pakankamas arba reikšmingas ryšys. Iš tiesų, jei taip būtų, šios taisyklės, kaip ir individualus nagrinėjimas ir tokio prašytojo galimybė ginčyti ryšio, kuris turi būti aiškiai numatytas tokiose taisyklėse, buvimą, visiškai netektų prasmės.
- 50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tarptautinės apsaugos prašytojo tranzitas per atitinkamą trečiąją šalį negali būti „ryšys“, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 2 dalies a punktą.
- 51 Vadinas, net darant prielaidą, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai atitinka Direktyvos 2013/32 38 straipsnio 1 dalyje nustatytą sąlygą, jie bet kuriuo atveju negali būti laikomi įgyvendinančiais šios direktyvos 33 straipsnio 2 dalies c punkte numatytą su saugia trečiąja šalimi susijusį nepriimtino pagrindą, nes netenkinama šios direktyvos 38 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta sąlyga dėl ryšio.
- 52 Galiausiai tokie teisės aktai taip pat negali būti laikomi įgyvendinančiais Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies b punkte numatytą nepriimtino pagrindą, susijusį su pirmąją prieglobsčio šalimi.
- 53 Šiuo aspektu pakanka pažymėti, kad pagal Direktyvos 2013/32 35 straipsnio pirmos pastraipos a ir b punktus šalis gali būti laikoma konkrečios tarptautinės apsaugos prašytojo pirmąją prieglobsčio šalimi, tik jeigu jis atitinkamai yra pripažintas pabėgėliu toje šalyje ir vis dar gali naudotis tokia apsauga arba jis kitokiu būdu naudojasi pakankama apsauga toje šalyje, įskaitant negrąžinimo principą, su sąlyga, kad jis bus pakartotinai priimtas į tą šalį.
- 54 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose numatytas nepriimtino pagrindas taikomas neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamoje šalyje tarptautinės apsaugos prašytojui suteiktas pabėgėlio statusas arba pakankama apsauga kitokiu pagrindu, todėl neberekia nagrinėti apsaugos Sąjungoje poreikio.
- 55 Taigi darytina išvada, kad tokie nacionalinės teisės aktai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, negali būti laikomi įgyvendinančiais vieną iš Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalyje numatytų nepriimtino pagrindų.

56 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2013/32 33 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atmestas kaip nepriimtinas, motyvuojant tuo, kad prašytojas atvyko į atitinkamos valstybės narės teritoriją per valstybę, kurioje jis nėra persekiojamas, jam nekyla didelės žalos grėsmė arba kurioje užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis.

Dėl antrojo klausimo

57 Pirmiausia pažymėtina, kad, nors antrasis klausimas, kaip jį suformulavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pateiktas dėl Direktyvos 2013/32 31 straipsnio, kuriame reglamentuojama administracinė tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo procedūra, išaiškinimo, iš tiesų šis klausimas susijęs su šios direktyvos 46 straipsnyje numatytos teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę įgyvendinimu. Taigi siekiant pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą reikia išaiškinti būtent šią nuostatą, ypač jos 3 dalį.

58 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos teismas, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, turi išnagrinėti šį skundą per aštuonių dienų terminą.

59 Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 1 dalyje valstybės narės įpareigojamos užtikrinti teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę, siekiant teisme apskusti sprendimą atmesti tarptautinės apsaugos prašymą, įskaitant sprendimą, kuriuo prašymas pripažįstamas akivaizdžiai nepriimtiniu arba nepagrįstu.

60 Ši valstybėms narėms nustatyta pareiga numatyti tokią teisių gynimo priemonę atitinka teisę, įtvirtintą Chartijos 47 straipsnyje „Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą“, pagal kurią kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme (2018 m. spalio 18 d. Sprendimo *E. G.*, C-662/17, EU:C:2018:847, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

61 Darytina išvada, kad nustatant, kas turi būti būdinga Direktyvos 2013/32 46 straipsnyje numatytam skundui, reikia atsižvelgti į Chartijos 47 straipsnį, kuriame patvirtintas veiksmingos teisminės gynybos principas (2018 m. spalio 18 d. Sprendimo *E. G.*, C-662/17, EU:C:2018:847, 47 punktą).

62 Be kita ko, dėl bylos išnagrinėjimo termino reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2013/32 ne tik nenumatyta suderintų taisyklių dėl bylos nagrinėjimo terminų, bet ir jos 46 straipsnio 10 dalyje valstybėms narėms suteikiama teisė nustatyti tokius terminus (šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, C-406/18, 25 punktą).

63 Be to, kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, nesant šią sritį reglamentuojančių Sąjungos teisės normų, pagal procesinės autonomijos principą kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistemoje turi būti reglamentuotos teisminių ieškinių ir skundų, skirtų teisės subjektų teisėms užtikrinti, procesinės taisyklės, bet tokios taisyklės negali būti mažiau palankios nei tos, kuriomis reglamentuojamos panašios situacijos, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir dėl jų naudojimas Sąjungos teisėmis nustatytais teisėmis negali tapti praktiškai neįmanomas ar pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, C-406/18, 26 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

64 Dėl sąlygos, kad turi būti paisoma lygiavertiškumo principo, laikymosi, kiek tai susiję su tokiu bylos išnagrinėjimo terminu, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pažymėtina, kad iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, o ir nebuvo teigiama, kad panašioms situacijoms taikomos palankesnės nacionalinės procesinės taisyklės nei numatytosios Direktyvai 2013/32 įgyvendinti ir

taikomos pagrindinėje byloje, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas (šiuo klausimu žr. šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-406/18*, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 65 Kalbant apie veiksmingumo principo laikymąsi, reikia priminti, jog Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalyje apibrėžta teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę apimtis; joje nurodyta, kad valstybės narės, kurioms ši direktyva privaloma, turi užtikrinti, kad teisme, kuriame ginčijamas sprendimas dėl tarptautinės apsaugos prašymo, būtų vykdomas „išsamus ir *ex nunc* faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių [faktinių ir teisinių aplinkybių] nagrinėjimas, įskaitant atitinkamais atvejais nagrinėjimą [tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimą] pagal Direktyvą [2011/95]“ (šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal, C-406/18*, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 66 Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad net tuo atveju, kai pateikiamas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, teismas, į kurį kreiptasi su tokiu skundu, turi atlikti išsamų ir *ex nunc* nagrinėjimą, kaip nurodyta Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalyje.
- 67 Iš tiesų, kaip jau yra konstatavęs Teisingumo Teismas, žodžiai „atitinkamais atvejais“, vartojami sakinio dalyje „įskaitant, atitinkamais atvejais, [tarptautinės apsaugos poreikių] nagrinėjimą pagal Direktyvą [2011/95]“, reiškia, kad teismui tenkantis išsamus ir *ex nunc* nagrinėjimas nebūtinai turi apimti tik tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimą iš esmės, taigi jis gali nagrinėti ir tarptautinės apsaugos prašymo priimtinumą klausimą, jeigu laikantis Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies tai leidžiama pagal nacionalinę teisę (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Alheto, C-585/16*, EU:C:2018:584, 115 punktas).
- 68 Be to, konkrečiai kalbant apie skundą dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina remiantis Direktyvos 2013/32 33 straipsnio 2 dalies b ir c punktuose nurodytais nepriimtimumo pagrindais, atitinkamai susijusiais su pirmąja prieglobsčio šalimi ar saugia trečiąja šalimi, pasakytina, kad, atlikdamas išsamų ir tuo metu esama situacija pagrįstą nagrinėjimą, teismas, į kurį kreiptasi su tokiu skundu, be kita ko, turi patikrinti, ar tarptautinės apsaugos prašytojas naudojasi pakankama apsauga trečiojoje šalyje arba ar trečioji šalis gali būti laikoma prašytojui saugia trečiąja šalimi.
- 69 Atlikdamas šį patikrinimą, minėtas teismas turi kruopščiai išnagrinėti, ar įvykdyta kiekviena iš kumuliacinių sąlygų, su kuriomis siejamas tokių nepriimtimumo pagrindų taikymas; su pirmąja prieglobsčio šalimi susijusio pagrindo taikymo sąlygos nurodytos Direktyvos 2013/32 35 straipsnyje, o su saugia trečiąja šalimi susijusio pagrindo taikymo sąlygos – šios direktyvos 38 straipsnyje; prirėikus šis teismas turi paprašyti už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą atsakingos institucijos pateikti visus svarbius dokumentus ir visas svarbias faktines aplinkybes, ir prieš priimdamas sprendimą įsitikinti, kad prašytojui buvo suteikta galimybė pareikšti nuomonę dėl nepriimtimumo pagrindo taikymo jo konkrečiai situacijai (2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Alheto, C-585/16*, EU:C:2018:584, 121 ir 124 punktai).
- 70 Be to, reikia priminti, kad, kaip savo išvados 84 punkte nurodė generalinis advokatas, taikant Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalyje numatytą teisių gynimo priemonę, pareiškėjams užtikrinamos tam tikros šios direktyvos 12 straipsnio 2 dalyje nurodytos specifinės procesinės teisės, t. y. teisė į vertimo žodžiu paslaugas, galimybė bendrauti su Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru (JTVPK) ir galimybė susipažinti su tam tikra informacija, taip pat šios direktyvos 20 straipsnyje nurodytos garantijos, t. y. galimybė gauti nemokamą teisinę pagalbą ir nemokamas atstovavimas, tos pačios direktyvos 22 straipsnyje užtikrinama teisė tartis su patarėju teisės klausimais, taip pat šios direktyvos 24 ir 25 straipsniuose nurodytos prašytojų, kuriems reikia specialių procesinių garantijų, ir nelydimų nepilnamečių teisės.

- 71 Taip pat pasakytina, kad tuo atveju, jeigu teismas, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, mano, jog prašytoją būtina apklausti siekiant atlikti išsamų ir *ex nunc* nagrinėjimą, šis teismas turi surengti tokią apklausą, o prašytojui tokiu atveju teikiant argumentus per apklausą teisme prireikus turi būti suteikta galimybė naudotis vertimo žodžiu paslaugomis (šiuo klausimu žr. 2018 m. liepos 25 d. Sprendimo *Alheto*, C-585/16, EU:C:2018:584, 126 ir 128 punktus).
- 72 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose nustatytas aštuonių dienų terminas priimti sprendimą dėl skundo, pateikto dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, neįmanoma priimti sprendimo dėl tokio skundo per aštuonias dienas nuo jo gavimo dienos, nepažeidžiant reikalavimo atlikti išsamų nagrinėjimą.
- 73 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, nors negalima *a priori* atmesti galimybės, kad aštuonių dienų terminas yra tinkamas akivaizdžiausiais nepriimtino atvejais, kaip savo išvados 86 ir 87 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, tam tikromis aplinkybėmis gali paaiškėti, kad aštuonių dienų terminas iš esmės yra nepakankamas, kad teismas, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, galėtų kiekvienu nagrinėjamu atveju užtikrinti visų šio sprendimo 65–71 punktuose nurodytų teisių paisymą ir taip užtikrinti tarptautinės apsaugos prašytojų teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę.
- 74 Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 4 dalyje numatyta valstybių narių pareiga nustatyti pagrįstus terminus sprendimui priimti.
- 75 Vadinasi, susiklosčius situacijai, kai teismui, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, nustatytas terminas neleidžia užtikrinti materialinės teisės normų ir pareiškėjui pagal Sąjungos teisę pripažįstamų procesinių garantijų veiksmingumo, pagal Sąjungos teisės veiksmingumo principą atitinkamas teismas privalo netaikyti nacionalinės teisės aktų, kuriuose šis terminas laikomas privalomu (šiuo klausimu žr. šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, C-406/18, 34 punktą).
- 76 Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į Direktyvos 2013/32 18 konstatuojamojoje dalyje įtvirtintą bendrą tikslą kuo skubiau išnagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, teismo pareiga netaikyti nacionalinės teisės aktų, kuriuose numatytas bylos išnagrinėjimo terminas, nesuderinamas su Sąjungos teisėje įtvirtintu veiksmingumo principu, negali jo atleisti nuo pareigos greitai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus, o tik įpareigoja laikyti jam nustatytą terminą orientaciniu terminu, įpareigojančiu jį kuo greičiau priimti sprendimą, kai toks terminas pasibaigia (šios dienos Sprendimo *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, C-406/18, 35 ir 36 punktai).
- 77 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos teismas, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, turi išnagrinėti šį skundą per aštuonių dienų terminą, jei šis teismas per tokį terminą negali užtikrinti materialinės teisės normų ir pareiškėjui pagal Sąjungos teisę pripažįstamų procesinių garantijų veiksmingumo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos 33 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos tarptautinės apsaugos prašymas gali būti atmestas kaip nepriimtinas, motyvuojant tuo, kad prašytojas atvyko į atitinkamos valstybės narės teritoriją per valstybę, kurioje jis nėra persekiojamas, jam nekyla didelės žalos grėsmė arba kurioje užtikrinamas tinkamas apsaugos lygis.
2. Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalis, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos teismas, kuriam pateiktas skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą kaip nepriimtina, turi išnagrinėti šį skundą per aštuonių dienų terminą, jei šis teismas per tokį terminą negali užtikrinti materialinės teisės normų ir pareiškėjui pagal Sąjungos teisę pripažįstamų procesinių garantijų veiksmingumo.

Parašai.